

Gäller för: Verksamhet Gynekologi och reproduktionsmedicin
Innehållsansvar: Anna Junkala, (annka260), Barnmorska
Granskad av: Maria Forslund, (marfo28), Sektionschef
Godkänd av: Pernilla Dahm Kähler, (perda5), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-07-05

Giltig till: 2026-07-05

Omhändertagande av foster vecka 12+0 t.o.m. vecka 17+6 på gynekologisk vårdavdelning

Revideringar i denna version

240208 förnyad layout och förlängd giltighetstid.

240705 uppdaterade länkar.

Syfte

Kvalitetssäkra omhändertagandet av foster för dessa patienter. Rutinen riktar sig till patienter som är ineliggande på gynekologisk vårdavdelning med diagnoser som

- Spontanabort/missfall (efter vecka 12).
- Missed abortion (Uppnådd graviditetstid gäller dvs. ej när fostret har avstannat).
- Sen medicinsk abort.

Omhändertagande av foster **före** vecka 12+0 behandlas som biologiskt riskavfall och skickas till vanlig förbränning.

Arbetsbeskrivning

- Om fostret har avgått på gyn akuten skall PAS se till att det följer med patienten upp till avdelningen.
- Patienten/paret bör alltid tillfrågas om de vill se fostret.
- Foster och placenta läggs i ett plastat underlägg med mjuk ovansida och därefter i en särskild kartong för foster. Kartongen märks upp med etikett för patientens id, datum och tid.
- Överlämning av foster/placenta sker till patologen måndag-torsdag 08.00-15.00 fredagar 08.00-14.00. Telefonnummer till patologen är 342 14 39

- Foster kan förvaras i avdelningens kylskåp 48 timmar men bör lämnas över så snart som möjligt. Hos patologen förvaras fostret i 2 veckor i kylskåp och därefter upp till 2 månader i formalin, därefter transporteras fostren i sluten behållare till Kvibergs kyrkogård där de kremeras tillsammans och gravsätts. För foster där PAD skall tas skall dessa vara hos patologen så snart som möjligt, gärna nästa arbetsdag.
- Transport av foster och ifyllt läkarintyg till patologen sker i kulverten. Överlämning görs direkt i handen till personalen. Använd telefonen i kulverten och ring 214 39 för att meddela att de kan komma ner.
- Alla berörda patienter skall erbjudas kuratorskontakt. PAS kontaktar kurator innan hemgång alternativt skickar med patienten kontaktuppgifter till dem. Kuratorskontakten innebär stöd och samtal, de kan inte hjälpa till med separat omhändertagande av foster.

1. Omhändertagande av foster utan PAD

- Följ arbetsbeskrivningen enligt ovan.
- Tjänstgörande läkare, som arbetar under dagen, fyller i blankett: Läkarintyg till patolog avdelning/motsvarande för omhändertagande av foster enligt begravningskungörelsen och SOSF 1990:8, se bilaga 1. **Där PAD ej önskas kryssas i.** Originalintyg skickas med till patologen när fostret/placenta lämnas, en kopia skall läggas i patientjournalen för inskanning i e-arkiv.
- PAS dokumenterar i patientens journal att fostret är bortlämnat till Patologen och om patienten har beslutat sig för sedvanligt eller separat omhändertagande.

2. Omhändertagande av foster med PAD

PAD och provtagning tas som regel inte före vecka 18+0 men däremot vid enstaka fall tas detta om fostret är mellan vecka 18+0-19+6 efter läkarordination.

- Följ arbetsbeskrivningen enligt ovan
- Tjänstgörande läkare fyller i blankett: Läkarintyg till patolog avdelning/motsvarande för omhändertagande av foster enligt begravningskungörelsen och SOSF 1990:8., se bilaga 1. **Där PAD önskas kryssas i.** Originalintyg skickas med till patologen när fostret/placenta lämnas, en kopia skall läggas i patientjournalen för inskanning i e-arkiv.

- PAD remiss, se bilaga 2, skall fyllas i av tjänstgörande läkare. Remissen måste vara komplett i fylld. Datum för partus samt frågeställning kring foster/placenta skall finnas med. Originalintyg skickas med till patologen när foster/placenta lämnas, en kopia skall läggas i patientjournalen för inskanning i e-arkiv.
- Om PAD endast skall tas på placenta skall denna läggas i en plastburk uppmärkt med patientens id samt ifylld PAD remiss enligt ovan. Vid provtagning på placenta skall patienten erhålla information om biobankslagen.
- Vid misstanke om missbildning eller bekräftande av detta tas kromosomanalys enligt checklista, se bilaga 3. Ta därefter prover enligt nedan:
- För provtagning på **placenta/foster 2 prover**(använd remiss bilaga 5):
 - 1. Ta en avklippt bit av placenta läggs i ett sterilt urinrör med 1 ml NaCl, finns på avdelningen.
 - 2. Ta en placentabit och lägg i rör som hämtas från Klinisk Genetik/Genlaboratoriet telefonnr: 343 54 64 Proverna skall lämnas till Klinisk kemi tillsammans med ifyllda remisser till virologlaboratoriet och klinisk genetik.
- För provtagning på **patient** (använd remiss bilaga 4), ta blodprover enligt remiss. Proverna lämnas på C-Lab.
- PAS dokumenterar i patientens journal att fostret är bortlämnat till Patologen, att PAD har ordinerats och om patienten har beslutat sig för sedvanligt eller separat omhändertagande.

3. Omhändertagande av foster enligt sedvanlig rutin

- Följ arbetsbeskrivning enligt ovan. Foster och läkarintyg skall lämnas till patologen.
- Tjänstgörande läkare, som arbetar under dagen, fyller i blankett: Läkarintyg till patolog avdelning/motsvarande för omhändertagande av foster enligt begravningskungörelsen och SOSF 1990:8, se bilaga 1. Originalintyg skickas med till patologen när fostret/placenta lämnas, en kopia skall läggas i patientjournalen för inskanning i e-arkiv.
- Kryssa i "Sjukhusets sedvanliga rutin" på läkarintyget. Detta innebär att fostret förvaras på patologen enligt ovannämnd rutin och sedan skickas från sjukhuset för kremering och spridning i minneslund på Kvibergs kyrkogård.

4. Särskilt omhändertagande av foster

- Följ arbetsbeskrivningen enligt ovan. Foster och läkarintyg skall lämnas till patologen.
- Tjänstgörande läkare, som arbetar under dagen, fyller i blankett: Läkarintyg till patolog avdelning/motsvarande för omhändertagande av foster enligt begravningskungörelsen och SOSF 1990:8, se bilaga 1. Originalintyg skickas med till patologen när fostret/placenta lämnas, en kopia skall läggas i patientjournalen för inskanning i e-arkiv.
- Kryssa i ”Särskilt omhändertagande” på läkarintyget. Detta innebär separat gravsättning. Föräldrarna kan själva genomföra eventuell begravning med bistånd från Sjukhuskyrkan på Östra. Informera patienten om att de själva får ombesörja kontakt med begravningsbyrå som därefter kontaktar patologen för särskilt omhändertagande.
- Vid omhändertagande av foster från muslimska familjer skickas fostret till patologen på vardagar och patientens/parets Imam hämtar fostret där. Imamen kontaktar oftast en begravningsbyrå och ringer patologen för överenskommelse av tid. Bårhusets telefon nr: 342 15 21.
- Om en situation skulle uppstå där patienten vill ta med sig fostret direkt från avdelningen bör man avråda patienten från detta. Kontakt behöver tas med Socialstyrelsen för att godkänna att inte önskad hantering strider mot juridiska bestämmelser. Det behövs även ett läkargodkännande för att bekräfta att smittorisk ej föreligger.

Ansvar

Gäller för all personal inom VO Gynekologi och reproduktionsmedicin/område1/SU. Ansvar för spridning och implementering har verksamhetschef/Vårdenhetsöverläkare. Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar och lagar.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetschef ansvarar för uppföljning av innehållet i rutinen. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Relaterad information

Bilaga 1 Läkarityg

Läkarityg till patologavdelningen/ motsvarande för omhändertagande av foster enligt begravningskungörelsen och SOSFS 1990:8

Följ nedan länk för åtkomst till intyg

[Abort, omhändertagande av foster vid sen medicinsk abort samt missed abortion \(vgregion.se\)](#)

Bilaga 2 PAD remiss

<http://sahlgrenska-klinkem-analyser.vgregion.se/PAAP0112.pdf>

Bilaga 3 Checklista provtagning samt provtagningsanvisningar kromosomanalys

[Kromosomanalys - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#)

Bilaga 4 Remiss Klinisk kemi(prover på patient)

Följ nedan länk för åtkomst

[Abort, omhändertagande av foster vid sen medicinsk abort samt missed abortion \(vgregion.se\)](#)

Bilaga 5 Remiss fosterdiagnostik (prover på foster/placenta)

[Remiss fosterdiagnostik \(vgregion.se\)](#)

Biobankslagen

[Biobankslagen - Biobank Sverige](#)

Granskare/arbetsgrupp

Hannah Fisher Wadman, KPO*/specialistsjuksköterska, avdelning 68

Maria Forslund, sektionschef gynekologi och reproduktionsmedicin

* Kvalitets- och patientsäkerhetsansvarig

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Gynekologi och reproduktionsmedicin

Innehållsansvar: Anna Junkala, (annka260), Barnmorska

Granskad av: Maria Forslund, (marfo28), Sektionschef

Godkänd av: Pernilla Dahm Kähler, (perda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9786-1429723585-96

Version: 7.0

Giltig från: 2024-07-05

Giltig till: 2026-07-05